

Spis treści

Przedmowa redaktora serii, XIII

Przedmowa do drugiego wydania, XV

Podziękowania, XVII

Wprowadzenie: Od Pawłowa do Piageta... podróż tam i z powrotem?, 1

Zmiana poglądów na uczenie się i rozwój, 1

Uczenie się a nauczanie, 7

Niepewność a zdobywanie informacji, 10

1 Obrazy dzieciństwa a ich odbicie w nauczaniu, 15

Uczenie się a nauka szkolna, 15

Od piątego do jedenastego roku życia, 17

Myślenie jako działanie zinternalizowane, 20

Podejście Piageta do języka i poznania, 23

Wygotski: nauczanie a inteligencja, 25

Piaget i Wygotski o rozmawianiu i myśleniu, 26

Przetwarzanie informacji: o stawianiu się ekspertem, 29

Piaget, Wygotski i Bruner: krótkie porównanie i podsumowanie, 34

2 Dekada rozwoju (dojrzewanie i uczenie się!), 37

Wpływ teorii Wygotskiego, 37

Teoria neopietetowska, 39

Przetwarzanie informacji: modele myślenia a biegłość, 40

Moduły myślenia a dojrzewanie, 41

Czas na syntezę?, 44

3 Czy istnieją etapy rozwoju?, 47

Pozór a rzeczywistość w rozwoju rozumienia, 47

Dwa kluczowe terminy Piageta: asymilacja i akomodacja, 48

Więcej słownictwa specjalistycznego: centracja, decentracja, nierównowaga, 49

Krytyka teorii Piageta, 54

Część spuścizny Piageta, 62

Nieciągłości w rozwoju?, 63

Wnioskowanie na podstawie modeli myślenia, 64

Podsumowanie, 65

4 Uczenie się myślenia i uczenia się, 67

Uwaga, koncentracja, zapamiętywanie, 67

Przerwa na powtórkę, 73

Pamięć a nauczanie sformalizowane, 73

Uwaga, 75

Całości i części: teorie percepcji i rozumienia, 81

Doświadczenie, biegłość i wyjaśnianie, 84

Wyciąganie wniosków: logika i pamięć, 86

Czym jest efektywne nauczanie? Pierwsze przemyślenia, 88

Strefa najbliższego rozwoju, 89

Uczenie się i nauczanie jako wspólne przetwarzanie informacji, 93

Reguły umysłu, 94

Uczenie się i generalizacja: pierwsze przemyślenia o niewygodnej sprawie, 98

5 Język a uczenie się, 101

Analiza Bernsteina: kody ograniczone i rozwinięte, 102

Teoria Bernsteina a polityka edukacyjna, 104

„Rewolucja” Chomsky’ego, 105

Przyswajanie języka a LAD, 109

Znaczenie a „zależność od struktur”,	111
Przykłady wczesnych etapów ludzkiego rozwoju,	112
Język: nieciągłość i zmiana,	113
Uczenie się języka: jeden czy wiele procesów?,	114
<i>Deixis</i> : słowa, które „wskazują”,	118
Naucz się języka?,	120
Reorganizacja i redeskrpcja reprezentacji,	124
Wyuczalność: przemyślenia wstępne,	126
Podsumowanie,	128

6 Nadawanie znaczenia, 131

Komunikacja werbalna i niewerbalna,	131
Z domu do szkoły: rozmowa a narracja,	137
Narracja: od czwartego do dziesiątego roku życia,	140
Reprezentacyjna redyskrypcja raz jeszcze,	143
Język a poznanie (po raz kolejny!),	145
Przerwa na refleksję,	151
Przekazywanie informacji,	153
„Rejestry” dyskursu klasowego: środek do celu,	157
Podsumowanie,	163

7 Umysł piśmienny, 165

Logika, piśmienność i rozumowanie?,	166
Myślenie w dzieciństwie i wieku młodzieńczym,	169
Logicyzm,	173
Logika a rozumowanie,	177
Mowa a pismo,	182
Słowo pisane i mówione: uczenie się czytania,	185
Pisanie, planowanie i samoregulacja,	190
Od jedenastego do trzynastego roku życia: perspektywa językoznawcza,	193

Nabywanie umiejętności czytania i pisanie,	195
Rymowanie, aliteracja, czytanie i literowanie,	197
Literowanie a składnia,	198
Samoregulacja a rozumienie tekstu czytanego,	202
Wnioski,	203

8 Umysł matematyczny, 207

Część I: Teoria i badania dotyczące uczenia się matematyki,	208
Liczenie a równorzędne odpowiedniki,	211
Liczenie: wyliczanie, odliczanie, liczenie w górę i w dół!,	212
Wiedza główna,	216
Rozumienie liczby pochodnej,	217
Dodawanie i odejmowanie jako modele sytuacyjne,	218
Przerwa na refleksję i powtórzenie,	219,
Mnożenie i dzielenie: początki,	221
Podział, rozdzielanie oraz dzielenie,	222
Dzielenie i podział: części i całości,	225
Nowe rodzaje liczb,	227
Rozumienie cyfr: podstawa, miejsce i przestrzeń,	230
Odmiana języka: czytanie, pisanie i używanie cyfr,	233
Matematyka w szkole i w społeczeństwie,	234
Część II: Teoria i praktyka,	236
Dziecięce osiągnięcia i problemy z matematyką,	236
Zdolności matematyczne i matematyczne nieporozumienia,	237
Instrukcja, wywiad i dialog,	241
Uczenie się i nauczanie matematyki: dlaczego to takie trudne?,	243
Język, instrukcja i samoregulacja,	247
Matematyka i kultura,	249
Wnioski końcowe,	250

9	Edukacja i wyuczalność,	253
	Teorie psychologiczne a praktyka wychowawcza,	253
	Jeden czy wiele rodzajów inteligencji?,	256
	Wysiłek a zdolność,	258
	Uwaga i koncentracja,	259
	Wysiłek, zdolność i motywacja: wymiar społeczny,	261
	Od teorii do praktyki: wyboista droga?,	264
	Teoria, technologia i nauczanie,	267
	Komentarz podsumowujący,	269

Bibliografia, 271

Indeks osób, 281

Indeks rzeczowy, 285